

РЕШЕНИЕ

№ 17468

гр. София, 26.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 166 СЪСТАВ, в публично заседание на дванадесети септември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: ДЕСИСЛАВА АЛ. АЛЕКСИЕВА

при участието на секретаря ВЕРА С. ДИМИТРОВА
като разглежда докладваното от ДЕСИСЛАВА АЛ. АЛЕКСИЕВА Гражданско дело № 20221110142931 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл. 422, ал. 1 ГПК.

Предявени са от ищеца АТФГ ЕАД обективно кумулативно съединени установителни иски по реда на чл. 422 ГПК с правна квалификация по чл. 240 ЗЗД вр. чл. 6 ЗПФУР вр. чл. 9 ЗПК и чл. 86 ЗЗД за установяване съществуване на вземане спрямо ответника К. Г. Г. за сумата от 1200 лева , представляваща главница по Договор за кредит №34728/05.11.2019 г., ведно със законна лихва за периода от 24.02.2022 г. до изплащане на вземането, сумата от 81,99 лева , представляваща договорна лихва за период от 06.11.2019 г. до 05.02.2020 г. и сумата 241,35 лева, представляваща мораторна лихва за период от 06.02.2020 г. до 23.02.2022 г., за които суми е издадена заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 ГПК от 12.04.2022 г.

Ищецът „АТФГ“ ЕАД твърди, че между страните е налице сключен Договор за кредит № 343728 от 05.11.2019 г. , по силата на който на ответника е предоставена сума в размер на 1200 лева срещу задължението да я върне ведно с възнаградителната лихва в размер на 152,70 лева на 3 равни погасителни вноски с краен падеж на 05.02.2020 г. Сочи, че вземането не е погасено до този момент и се дължи и лихва забава. Моли съда да уважи

предявените искове. Претендира присъждане на разноси в заповедното производство.

Ответникът К. Г. Г., редовно уведомена на осн. чл. 41, ал. 2 ГПК на 06.02.2023 г. на посочения в заповедното адрес не подава отговор в срока по чл. 131 ГПК.

Съдът, след като прецени събраните по делото доказателства по свое убеждение и съобразно чл. 12 ГПК, достигна до следните фактически и правни изводи:

В разглеждания случай ищецът се позовава на възникнало на 05.11.2019г. между страните правоотношение по договор за потребителски кредит, сключен от разстояние - по електронен път чрез използване на интернет сайт.

За уважаването на исковете в тежест на ищеца е да докаже наличие на валидно правоотношение по договор за предоставяне на финансови услуги от разстояние, изпълнение на задълженията си по него – предоставяне на парична сума срещу задължението за връщането ѝ, както и размера на претенциите си / главница и лихви/. По иска по чл. 86, ал. 1 ЗЗД, в тежест на ищеца е да докаже възникване на главен дълг, изпадане на длъжника в забава и размера на обезщетението за забава. В тежест на ответника и при доказване на горните факти е да установи погасяване на задълженията. При така разпределена доказателствена тежест съдът намира следното.

Регламентацията на договора за потребителски кредит се съдържа в чл. 9 от Закона за потребителския кредит, съгласно който това е договор, въз основа на който кредиторът предоставя или се задължава да предостави на потребителя кредит под формата на заем, разсрочено плащане и всяка друга подобна форма на улеснение за плащане, с изключение на договорите за предоставяне на услуги или за доставяне на стоки от един и същи вид за продължителен период от време, при което потребителят заплаща стойността на услугите, съответно стоките, чрез извършването на периодични вноски през целия период на тяхното предоставяне.

Формата за действителност на договора за потребителски кредит е писмена - чл. 10, ал. 1 ЗПК - на хартиен или друг траен носител; по ясен и разбираем начин; в два екземпляра - по един за всяка от страните по договора /дефиниция на понятието "траен носител" се съдържа в § 1, т. 10 от ДР на ЗПК - това е всеки носител, даващ възможност на потребителя да съхранява

адресирана до него информация по начин, който позволява лесното ѝ използване за период от време, съответстващ на целите, за които е предназначена информацията, и който позволява непромененото възпроизвеждане на съхранената информация/. ЗПК допуска възможността договорът за потребителски кредит да бъде сключен от разстояние, като в този случай съгласно чл. 5, ал. 9, кредиторът трябва да предостави на потребителя стандартния европейски формуляр съгласно приложение 2, а според чл. 5, ал. 13, когато договорът за предоставяне на потребителски кредит е сключен по инициатива на потребителя чрез използването на средство за комуникация от разстояние по смисъла на Закона за предоставяне на финансови услуги от разстояние, което не позволява предоставяне на преддоговорната информация на хартиен или друг траен носител, както и в случаите по, ал. 10 /при използването на телефон като средство за комуникация или друго средство за гласова комуникация от разстояние/, кредиторът, съответно кредитният посредник, предоставя преддоговорната информация посредством формуляра по ал. 2 незабавно след сключването на договора за потребителски кредит.

Изискванията за предоставяне на финансови услуги от разстояние са регламентирани в Закона за предоставяне на финансови услуги от разстояние - ЗПФУР, като съгласно чл. 6 договорът за предоставяне на финансови услуги от разстояние е всеки договор, сключен между доставчик и потребител като част от система за предоставяне на финансови услуги от разстояние, организирана от доставчика, при която от отправянето на предложението до сключването на договора страните използват изключително средство за комуникация - едно или повече. Дефиниция на понятието "финансова услуга" се съдържа в § 1, т. 1 от ДР на ЗПФУР - това е всяка услуга по извършване на банкова дейност, кредитиране, застраховане, допълнително доброволно пенсионно осигуряване с лични вноски, инвестиционно посредничество, както и предоставяне на платежни услуги, а на "средство за комуникация от разстояние" - в § 1, т. 2 от ДР на ЗПФУР и това е всяко средство, което може да се използва за предоставяне на услуги от разстояние, без да е налице едновременно физическо присъствие на доставчика и на потребителя.

Разпоредбата на чл. 18, ал. 1 ЗПФУР задължава доставчика да доказва, че е: 1/ изпълнил задълженията си предоставяне на информация на потребителя;

2/ спазил сроковете по чл. 12, ал. 1 или 2 и 3/ получил съгласието на потребителя за сключването на договора и, ако е необходимо, за неговото изпълнение през периода, през който потребителят има право да се откаже от сключения договор. За доказване на електронни изявления /както се твърди в частност/ се прилага Законът за електронния документ и електронните удостоверителни услуги - ЗЕДЕУУ, като изявленията, направени чрез електронна поща, се записват със съгласието на другата страна и имат доказателствена сила за установяване на обстоятелствата, съдържащи се в тях - чл. 18, ал. 2 и 3 ЗПФУР.

Електронното изявление е предоставено в цифрова форма словесно изявление, което може да съдържа и несловесна информация, а електронен документ означава всяко съдържание, съхранявано в електронна форма, по-специално текстови или звуков, визуален или аудио-визуален запис - чл. 2, ал. 1 и 2 и чл. 3, ал. 1 ЗЕДЕУУ, чл. 3, т. 35 от Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции на вътрешния пазар и за отмяна на Директива 1999/93/ЕО (ОВ, L 257/73 от 28 август 2014 г.). Същият се счита за подписан при условията на чл. 13 от закона - за електронен подпис се счита всяка електронна информация, добавена или логически свързана с електронното изявление за установяване на неговото авторство. Законът придава значение на подписан документ само на този електронен документ, към който е добавен квалифициран електронен подпис /чл. 13, ал. 3 ЗЕДЕП/, но също така допуска страните да се съгласят в отношенията помежду си да придадат на обикновения електронен подпис стойността на саморъчен /чл. 13, ал. 4 ЗЕДЕП/. Когато посочените предпоставки са налице, създаден е подписан електронен документ. Неговата доказателствена сила е такава, каквато законът признава - чл. 180 ГПК и чл. 18, ал. 3 ЗПФУР. Възпроизвеждането на електронния документ върху хартиен носител не променя характеристиките му. Съгласно чл. 184, ал. 1, изр. 1 ГПК, той се представя по делото именно върху такъв носител, като препис, заверен от страната. Ако другата страна не поиска представянето на документа и на електронен носител, преписът е годно и достатъчно доказателство за авторството на изявлението и неговото съдържание /виж Решение № 70 от 19.02.2014 г. на ВКС по гр. д. № 868/2012 г., IV г. о., ГК, постановено по реда на чл. 290 ГПК и съставляващо задължителна съдебна практика/.

В представените по делото Общи условия на "АТФГ" АД, приложими към договорите за потребителски кредит „Кредит до заплата“ и „Кредит на вноски“, е посочено, че договарянето се осъществява чрез средствата за комуникация от разстояние (електронна поща, уеб сайт и телефон), като договорът за потребителски кредит се сключва във формата на електронен документ или на хартиен или друг траен носител при спазване на изискванията на ЗПФУР, Закона за платежните услуги и платежните системи, ЗЗД, ЗЕДЕП и ЗПК. Сключването на договора за потребителски кредит става по инициатива на клиента /кредитополучателя/, като за да получи кредит той попълва заявка за кандидатстване /искане за потребителски кредит/, намиращ се на уебсайта на дружеството. В края на заявката за кандидатстване и с оглед успешното ѝ попълване, клиентът задължително трябва да се запознае и да посочи, че е съгласен с общите условия. Приемането е необходимо условие за изпращане на заявката. След като изпрати заявката за кандидатстване, клиентът получава ПИН код под формата на кратко електронно съобщение на посочения от него телефонен номер, както и линк на посочената от него електронна поща. Клиентът, кандидатстващ за кредита потвърждава заявката си като активира линка, при което се зарежда част от уеб сайта на „АТФГ“ ЕАД, където клиентът трябва да въведе ПИН кода на заявката, след което да натисне бутона „Потвърди“. Въвеждането на ПИН кода трябва да стане в рамките на 24 часа от попълване на заявката за кандидатстване. Потвърждението на заявката е необходимо условие да се разгледа заявката. За да се пристъпи към сключване на договора за потребителски кредит, е необходимо дружеството да е одобрило отпускането на кредита на клиента и да го е информирало за това чрез изпращането на електронна поща; в случай че кредитополучателят е одобрен, договорът за потребителски кредит, заедно с Общите условия и стандартния европейски формуляр за предоставяне на информация за потребителските кредити, Анекса към съответния транш и погасителния план се изпращат на неговата електронна поща; след като кредитополучателят потвърди в срок до 24 часа, че е запознат и приема договора, заедно с Общите условия и формуляра и изпрати на кредитодателя съгласието си сключване на договора, то се счита, че между потребителя и "АТФГ" АД има сключен договор за потребителски кредит. Със сключването на договора, потребителят се съгласява изпълнението на финансовата услуга да започне незабавно. Следователно с изпращането на съгласие/потвърждение

до дружеството-кредитор, следва да се приеме, че клиентът-кредитополучател изявява своята воля за сключването на договора и приема Общите условия /чл. 13 и чл. 16 от ОУ/.

В светлината на така изложеното и предвид конкретиката на разглеждания казус, настоящият състав приема, че по делото не е установено възникването на облигационно правоотношение между ответника и "АТФГ" ЕАД по валиден договор за потребителски кредит, сключен от разстояние. Процесуалното бездействие на ответника по делото не освобождава ищеца от възложената му доказателствена тежест по делото при пълно и главно доказване да установи, че е налице валидно правоотношение по договор за предоставяне на финансови услуги от разстояние. В разглеждания случай, ищецът не доказва, че е предоставил на кредитополучателя необходимата преддоговорна информация, нито, че е получил неговото потвърждение и съгласие за сключване на договора. Разпоредбата на чл. 18, ал. 1 ЗПФУР задължава доставчика да докаже, че е изпълнил задълженията си за предоставяне на информация на потребителя; че е спазил срокове по чл. 12 и че е получил съгласието на потребителя за сключването на договора. Както се посочи, за доказване на електронни изявления се прилага специалният закон - ЗЕДЕУУ, като изявленията, направени чрез електронна поща, се записват със съгласието на другата страна и имат съгласно чл. 18, ал. 3 ЗПФУР доказателствена сила за установяване на обстоятелствата, съдържащи се в тях. Несъмнено сключеният по описания в исковата молба начин договор за кредит представлява електронен документ - предоставянето на интернет страницата на кредитора на договор за кредит и потвърждаването му от кредитополучателя чрез натискането на определен бутон представляват по естеството си електронни изявления /касае се до словесни изявления в цифрова форма, обективирани чрез общоприет стандарт за преобразуване и представяне на информацията по смисъла на чл. 3, ал. 1 ЗЕДЕУУ/, с възможност за тяхното възпроизвеждане. Доколкото този документ не съдържа характеристиките на квалифициран електронен подпис по смисъла на чл. 13, ал. 3 ЗЕДЕУУ, следва да се приеме, че се касае за обикновен електронен подпис. Съгласно чл. 13, ал. 4 ЗЕДЕУУ правната сила на електронния подпис и на усъвършенствания електронен подпис е равностойна на тази на саморъчния подпис, но само когато това е уговорено между страните, т. е. законът регламентира възможност по съгласие на страните на

обикновения електронен подпис да бъде придадена стойността на саморъчен. В конкретния случай по делото не се установи страните да са постигнали подобно съгласие помежду си, поради което като краен извод не може да се приеме, че кредитополучателят е изявил воля за сключване на договора и е приел Общите условия на кредитора. Представени по делото са договор за потребителски кредит от 05.11.2019 г., приложение № 1 към него, погасителен план, общи условия на хартиен носител, без саморъчно положени подписи на страните. Не се ангажират каквито и да е изявления, изходящи от ответника, удостоверяващи, че е запознат с условията по договора и с общите условия, както и че ги приема, не са представени и доказателства за потвърждение на договора и Общите условия, а доказателствената тежест за това е на ищеца по делото. Следва да се посочи, че потвърждението на заявката чрез активиране на линк от сайта на дружеството-кредитодател съгласно Общите условия на същия не е равнозначно на сключване на договора. Такова съгласие от страна на ответника съгласно изрично посоченото в чл. 13 от Общите условия се обективира единствено чрез потвърждение на изпратения му договор, анекс и общи условия, както и потвърди, че е запознат и съгласен със стандартен формуляр за предоставяне на информация по потребителски кредити и изпратено съгласие от кредитополучателя до кредитодателя. Доказателства за такова потвърждаване и изразено съгласие от ответника не са ангажирани по делото, поради което съдът приема, че не е установено то да е направено.

Представената в електронен вид разписка за извършено плащане от 05.11.2019 г. не води до различен извод. Това е така, тъй като получаването на парична сума от ответника не е достатъчно, за да възникне между страните облигационно правоотношение по договор за потребителски кредит. Последният за разлика от договора за заем е формален с изисквания за конкретно минимално съдържание и форма, за постигане на съгласие за съществени белези на правоотношението. Предвид изложеното и като съобрази разпоредбата на чл. 13, ал. 4 ЗЕДЕУУ приема, че представеният по делото на хартиен носител договор за потребителски кредит няма значението на саморъчно подписан документ, поради което не се ползва с формална доказателствена сила по смисъла на чл. 180 ГПК, и преценен съвкупно с останалите писмени доказателства, не установява правнорелевантните факти за възникване претендираното от ищеца спорно материално право.

Доказателствената тежест е право и задължение на съда да обяви за ненастъпила тази правна последица, чийто юридически факт не е доказан. Изходът от това задължение при недоказване е да се приеме, че недоказаното не се е осъществило. /БГПП, 1978 г., Ж.С/.

Поради неоснователност на главната искова претенция, неоснователни са и акцесорните претенции за възнаградителна лихва и лихва за забава. Ето защо исковите следва да бъдат отхвърлени в цялост.

По разноските:

При този изход на спора ищецът няма право на разноски. На основание чл. 78, ал. 3 ГПК на ответника се следват разноски. Такива обаче не следва да му бъдат присъждани, доколкото няма искане, нито доказателства да е сторил такива.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявените от „АТФГ“ АД, ЕИК 202255877 обективно кумулативно съединени установителни искове по реда на чл. 422 ГПК с правно основание чл. 240 ЗЗД вр. чл. 6 ЗПФУР вр. чл. 9 ЗПК и чл. 86 ЗЗД за установяване съществуване на вземане спрямо ответника К. Г. Г., ЕГН ***** за сумата от 1200 лева , представляваща главница по Договор за кредит №34728/05.11.2019 г. , ведно със законна лихва за периода от 24.02.2022 г. до изплащане на вземането, сумата от 81,99 лева, представляваща договорна лихва за период от 06.11.2019 г. до 05.02.2020 г. и сумата 241,35 лева , представляваща мораторна лихва за период от 06.02.2020 г. до 23.02.2022 г. , за които суми е издадена заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 ГПК от 12.04.2022 г.

Решението подлежи на обжалване пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчване на препис от същото на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____